

1 Timotiya

Leswaku loko ndzi tshuka ndzi hlwela, u ta swikota ku tiva hilaha munhu a nga hanyaka hakona loko a ri endyangwini wa Xikwembu, yi nga kereke ya Xikwembu lexi hanyaka, mhandze leyikulu ni xiseketelo xa leswinga ntiyiso.

(3:15)

- **Nhloko mhaka:** Swiletelo eka Mudyondzisiwa lontshwa
- **Siku ro tsariwa:** A.D. 64
- **Mutsari:** Pawulo
- **Ndhawu:** Macedoniya/Philipi

Timotiya u ve un'wana wa va dyondzisiwa va Pawulo lava a va ri ekusuhi na yena swinene tani hi loko kuri yena a nga n'wi rhamba malembe ya 15 lawa ma hundzeke, leswaku va ya ekerekeni swin'we. Pawulo a ha ku ntshuxiwa eka khotso ro sungula ro khomiwa ka yena e Rhoma, laha a nga endzela madhoropa lawa anga chumayela kawona ku katsa na Efesa. Loko Pawulo a suka e Efesa u kombele leswaku Timotiya a sala a langutela nhlengeletano tani hi loyi a tekaka ndhawu ya yena, laha Pawulo a nga hundzela e Makedoniya, kutani Timotiya a tikuma se ari mufundhisi e Efesa. Pawulo u xuva ku tlhela a vuya a ta hlangana na Timotiya, kambe eka nkarhi lowu, u tsala papila leri ku nyika Timotiya swiletelo mayelano na ntirho wa vu fundhisi.

Marhambu yo Pfumala Nyama.

- **Ku avanyisa ka 1** Swiletelo mayelano na tidyondzo ta mavunwa

Hi xihatla, Pawulo u sungula papila ra yena hi ku tsundzuxa hi tidyondzo ta mavunwa leti andzeke, ngopfu-ngopfu mayelano na ku hundzuluxela Xiyuda hi ndlela yo hoxeka eka Tesitamente ya khale na matirhiselo yo biha ya Nawu wa Muxe. Pawulo u tsala leswaku Nawu wu kahle hikuva wu kombekisa ku kwetsima ka Xikwembu na vukulu bya ku lulama ka Xona. Xikongomelo xa wona i ku komba vanhu vudyoho bya vona na xilaveko xa ku va ponisiwa hi mahungu lamanene ya Yesu Kriste. Eka xiyimo lexi, muapostolo loyi wa ku dyuhala ni nandza wa Hosi u kambisisa bulu ra yena ro karhata na ku vitaniwa ka yena entirhweni wa Hosi. U tsundzuxa Timotiya hita ku vitaniwa ka yena hi Hosi, nakambe wa n'wi lerisa Timotiya leswaku a hetisisa ku vitaniwa ka yena handle ko kana-kana eka dyondzo kumbe eka mahanyelo.-

- **Ku avanyisa ka 2-3** Swiletelo mayelano na ku -fambisa kereke

Loko a nyikile Timotiya swileriso leswi a fanelaka ku famba haswona, Pawulo u hlamusela swin'wana mayelano na vugandzeri ekerekeni. Xikhongelo xa le rivaleni xi fanele ku va xiphemu xa vugadzeri eka nhlangano, na swona, wu fanele wu va ntirho wa vavanuna ekerekeni. Vavasati hi tlhelo rin'wana, a va fanelanga ku dyondzisa vavanuna kumbe ku

kombisa matimba ehenhla ka vona ekerekeni, kambe va fanele ku vona leswaku va langutela munhu wa vona wa le ndzeni leswaku a tlakusiwa. Leswi landzelaka Pawulo u hlamusela swilaveko swa mintlawa yimbirhi ya vurhangeri-varisi (valanguteri) na va diyakoni.

- **Ku avanyisa ka 4** *Swiletelo mayelano na vadyondzisi va mavunwa*

Tani hi leswi a va tsundzuxile khale hi ta va dyondzisi vamavunwa, Pawulo u sungula ku hlamusela swihlawulekisi swa va dyondzisi va mavunwa hi ndlela leyi va nga ta va tsumbula ha yona, na hi ndlela leyi va fanelaka ku va hlamula ha yona. Pawulo u hlamusela leswaku, ku hambana hileswaku va dyondzisi va Xikwembu va sirhelela ntlhambi wa vona hi ku vula ntiyiso wa Xikwembu minkarhi hinkwayo. Leswi hi swona leswi Pawulo a lerisaka Timotiya leswaku a endla swona na yena.

- **Ku avanyisa ka 5** *Swiletelo mayelano na vurisi*

Leswi landzelaka Pawulo u nyika switsundzuxo mayelano na mafambiselo ya lavantshwa, vadyuhari na tinoni. U tlhela a lerisa na ndlela leyinene yo hlonipha vurhangeri bya kereke (lava vitaniwaka “vakulukumba” lava kambe a va vuriwa va bishopo” eku sunguleni) ni ndlela leyi va faneleke ku hlawuriwa ha yona.

- **Ku avanyisa ka 6** *Swiletelo mayelano ni swa misava*

Pawulo u hetelela hi ku hlamusela swikongomelo swa vadyondzisi va mavunwa. U va hlamusela tani hi vanhu lava nga ntirhweni wo ti bindzurisa vona vinyi, va na makwanga. Ku hambana hileswaku Timotiya u tsundzuxiwa ku tivonela loko swi ta etimhakeni ta ku rhandza mali, ku yima a tiya eka ripfumelo ra yena, ku hanya anga ri na xisandzu, na ku tlhela a khutaza lava fuweke ku avelana rifuwo ra vona na van'wana.

Ku Vekela Nyama Eka Marhambu

- Lava fambisaka swa timali va lerisiwa ku va na vukheta no papalata ku kanganyisa, sweswo swi fanele ku tlhela swi tirhisiwa tani hi ndlela yo tsumbula vadyondzisi va mavunwa. Hi fanele ku tiva ntiyiso leswaku hi kota ku tsumbula swihoxo. Timotiya a wu tiva ntiyiso, hikuva u twile Pawulo a chumayela no dyondzisa a ri kona ku ringana 15 wa malembe. Hikwalaho a swi va swi lulamile leswaku Pawulo a nyika Timotiya vu tihlamuleri byo sirhelela ripfumelo ra yena hi ku dyondzisa ntiyiso, hikuva a havaxerile matlharhi ya dyondzo leyinene. Vaefesa a va ta kota ku ti sirhelela eka vadyondzisi va mavunwa na tidyondzo ta vona to hambuka.

Swipaluxi Evuton'wini Bya Wena

- Xana u tiva ntiyiso wa Rito ra Xikwembu ku fikela laha u nga kotaka ku tsumbula mundyondzisi wa mavunwa kumbe dyondzo ya mavunwa ke? Xana u lulamile ku sirhelela ripfumelo ra xi Kriste hi vutivi bya Bibe lebyi u nga na byona ke? Loko swiritano, landza xikombiso xa Pawulo, kutani u sungula ku letela lava ha ku pfumelaka eka vukriste bya vona. Loko u nga se kula ku fikela laha u lavaka ku fika kona, landzela swiletelo swa Pawulo leswi a swi nyikeke Timotiya, kutani u engeteleka vutlharhi ni vutivi, u va mupfumeri loyi a kuleke eripfumeleni. Swilo swi onhakile ngopfu! Tidyondzo ta mavunwa ti tele emisaveni, ti tlhela ti onnha kutlula

ku onha ka dolara ya vuxisi. Nxavo wa dolara ya vuxisi wu hi onhela eka swa xinyama, kambe tidyondzo ta mavunwa ti hi onhela emoyeni. Pawulo u vitana dyondzo ya mavunwa “tani hi dyondzo ya madimoni” (1Timotiya4:1). Tikarhateli ku tiva Bibile hi wexe swin’we no pfuniwa hi mupfuni wa wena, leswaku u ta yima u kota ku sirhelela ku pfumela ka wena swin’we ni va yindlu ya wena na van’wana.

Dyondzo Ya Vutomi Eka 1 Timotiya

- Loko u ri murhangeri e kerekeni kumbe loyi a navelaka ku rhangela, landzelela swilaveko swa xi moya Leswi vekeraweke va kulukumbha na vadiyakoni.
- Loko u ri mudyondzisi kumbe muleteri, langutisa vuxaka lebyi Pawulo a ri na byona na vadyondzisiwa va yena lavantsongo. Pawulo u nyikile swiletelo na ku laya kungari swa mavhiki nyana kumbe tinwheti nyana, kambe malembe yo hlaya. Loko u ri lontshwa eku pfumeleni, landzela maendlelo ya Timotiya loyi a nga landzela muleteri wa yena Pawulo
- Loko u ri mutswari tiva leswaku vutomi bya wena byi na xiave eka ndyangu wa wena ni le ka vana va wena.

Laha Swi Kumekaka Kona

- Tinfanelo ta Vaxinuna na Vaxisati etinhlengeletanweni to gandzela ... 2:8-15.
- Swilavelo swa Nkulukumba wa Kereke na Mufundhisi ... 3:1-7.
- Swilaveko swa mudiyakoni ... 3:8-13.
- Swikombiso swa mukanganyisi ... 4:1-3.
- Ku seketela tinoni hi mali ... 5:9-16.
- Ku seketela Vakulu-kumbha va Ker. hi timali ... 5:17-21.
- Rimintsu ra vudyoho byo rhandza mali ... 6:6-10.

Swiyimo Ni Swilaveko Swa Va Rhangeri Eka Tesitamente Leyintshwa

- Mufundhisi kumbe Murhangeri lonkulu ... 1 Tim 3:1-7.
- Nkulu-kumba wa Kereke ... Tito 1:5-9.
- Murisi ... 1Petro 5:2.
  - (Tiva: leswaku maendlelo lawa ya tirhisiwa eka lava nga vekiwa ekerekeni ku langutela, kurisa, kudyondzisa, no tshinya, vanhu va Xikwembu —languta eka Mintirho 20:28-32. Maendlelo lawa ya tirhisiwile na le ka Tesitamente leyintshwa.)
- Mudiyakoni kumbe mutirheli ... Mintir 6:1-6; 1Tim 3:8-13.

////////